

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II.20.328/2009/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Répássy Csaba ügyvéd (3525 Miskolc, Dózsa György u. 7.) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (címe) II. rendű felpereseknek, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. szám alatti székhelyű, ügyintéző: Dr. ...jogtanácsos) által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártalanítás megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10. P. 22.675/2007/37. sorszámú ítélete ellen a II. rendű felperes által 39. sorszám alatt előterjesztett és 41. sorszám alatt megindokolt fellebbezés és az alperes Pf. 3. sorszám alatti csatlakozó fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és a marasztalás tőkeösszege után 2008. július 1. napjától 2008. december 31. napjáig fizetendő késedelmi kamat mértékét évi 8,5 %-ban határozza meg.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság ítéletében az I. rendű felperes keresetét egészében és 2.000.000 Ft-ot, valamint járulékait meghaladóan a II. rendű felperes keresetét is elutasította, és kötelezte a II. rendű felperest a kizárólag csak vele szemben perköltségigénnyel élt alperes javára 100.000 Ft perköltség 15 napon belüli megfizetésére.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy - az alperes által is elismerten - a 23 rendbeli embercsempészés büntette alapos gyanújának vádja alól az Encsi Városi Bíróság

2007. április 18-án jogerős ítéletével felmentett II. rendű felperesnek a 2002. február 28. napjától 2002. szeptember hó 25. napjáig fennállt előzetes letartóztatásával okozati összefüggésben álló nem vagyoni hátrányaiért a Be. 580. § (1) bekezdés II. fordulat a) pontja alapján az alperest kártalanítási kötelezettség terheli. A II. rendű felperes felemelt, az alperesnek 20.000.000 Ft nem vagyoni kártérítés és ezen összegnek 2007. április 18. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére irányuló keresetét azonbanösszecszerűségében csak 2.000.000 Ft tőkeösszeg és annak 2007. április 19. napjától járó kamatai erejéig találta alaposnak. A megítélt nem vagyoni kártalanításösszecszerűségét a II. rendű felperesnek a 213 napot felölelő fogvatartásával okozati összefüggésben a fogvatartással szükségképpen együtt járó, köztudomású fizikai és pszichikai hátrányokon túlmenően azzal indokolta, hogy a baráti és családi kapcsolatai beszűkültek, továbbá, hogy fogvatartása alatt a gyermekeit nem láthatta, velük csak korlátozott mértékben tarthatta a kapcsolatot és apai teendőit nem gyakorolhatta. Azösszecszerűség meghatározásakor kirekesztette mérlegelési köréből a házassága és feleségével a szexuális kapcsolata megromlását, mivel ezen változások nem a fogvatartásával állnak okozati összefüggésben, hanem azzal, hogy a felesége a büntetőeljárás során szerzett tudomást arról, hogy a II. rendű felperesnek rendszeresen házasságon kívüli nemi kapcsolatai voltak. Nem vette figyelembe továbbá a házastársát, gyermekeit és édesanyját érő hátrányokat sem, mivel a terhelt kizárólag saját jogán érvényesíthet kártalanítási igényt. Előzetes letartóztatásának a „Kék fény” című televíziós adásban történt, név nélküli leközlése úgyszintén nincs okozati összefüggésben az alperes eljárásával, a sajtó az általa nyilvánosságra hozott riportokért, műsorokért önálló felelősséggel tartozik. Nem jár kártalanítás az útlevele bevonásáért vagy - a káresemény 2007. július 1. előtti bekövetkezésére tekintettel - a lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséért sem. A II. rendű felperes által előterjesztett egyéb, a büntetőeljárásra vonatkozó hivatkozásai sem szolgálhatnak kártalanítási alapként, hiszen kártalanítás az adott időpontban jogszerűen elrendelt, de utóbb alaptalannak bizonyult szabadságelvonásért és az ezzel okozati összefüggésben álló vagyoni és nem vagyoni károkért jár.

Az ítélet ellen a II. rendű felperes fellebbezéssel, az alperes csatlakozó fellebbezéssel élt. A II. rendű felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, az alperes marasztalása tőkeösszegének 4.000.000 Ft-ra történő felemelését és a perköltség megfizetésére kötelezésének mellőzését kérte. A fellebbezésének indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártalanításösszecszerűségének mérlegelésénél alapvetően helyesen mérlegelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat és abból túlnyomórészt helyes ténybeli és jogi következtetésre jutott. Sérelmezte azonban a házastársát és a távolabbi családtagjait hátrányosan érintő tényállásbeli hivatkozásainak, valamint a „Kék fény” című televíziós adásban történt leközlés figyelmen kívül hagyását. Hivatkozása szerint nem arról van szó ugyanis, hogy az érintett személyek helyett érvényesített volna kártalanítási igény, hanem az ő megpróbáltatásai, sérelmeik közvetve reá nézve is súlyos hátrányt jelentettek, az ő fájdalmuk a maga fájdalma is volt. A televíziós adás tartalmáért nem vitásan a sajtó önálló felelősséggel tartozik, azonban nyilvánvaló, hogy az adás az adott szakmai szabályoknak megfelelően került sugárzásra. Ettől azonban még őt okozati összefüggésben az előzetes letartóztatásával súlyos joghátrány érte, amelyért az alperes felel. Álláspontja szerint a megítélt, együttesen

2.000.000 Ft kártalanítási összeg nem elégséges az őt ért súlyos joghátrányok reparálására, az méltánytalanul csekély mértékű.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében a 2008. július 1. napjától 2008. december 31. napjáig számítandó késedelmi kamat mértékét kérte az elsőfokú ítéletben meghatározott 10 %-ról 8,5 %-ra módosítani azon indokkal, hogy a 2008. június 30. napján érvényes jegybanki alapkamat mértéke ennyi volt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme helyes indokai alapján az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyására és a II. rendű felperesnek fellebbezési eljárási költségben marasztalására irányult. Álláspontja szerint a felperes a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban figyelembe nem vehető új tényként állítja, hogy a családtagjai általa hivatkozott sérelmei közvetve reá nézve is súlyos hátrányt jelentettek, az elsőfokú eljárásban erre nem hivatkozott. Egyébként a családtagjai általa állított sérelmeit nem bizonyította, pusztán maguk az érintett személyek nyilatkoztak, de közeli hozzátartozói minőségükre tekintettel tőlük elfogulatlan, érdektelen tanúvallomás nem volt várható. A felperes a „Kék fény” című televíziós műsorban történt hírközlés tényét, illetőleg annak tartalmát sem bizonyította, de bizonyítottság esetén sem lenne áthárítható a hírközléssel összefüggő sérelem az alperesre. A perköltség megfizetésére való rendelkezés mellőzésére irányuló kérelmét semmilyen indokkal nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság a lehető legalacsonyabb mértékű perköltséget állapított meg, ami már nem mérsékelhető és nem mellőzhető.

Az ítélet tábla a II. rendű felperes fellebbezését a Pp. 256/A § (1) bekezdés f) pontja, az alperes csatlakozó fellebbezését ugyanezen § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Az elsőfokú ítéletnek a keresetet az I. rendű alperessel szemben egészében, a II. rendű felperessel szemben 4.000.000 Ft-ot meghaladóan elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést és az alperest a 2008. július 1-től 2008. december 31. napjáig terjedő időszakra eső kamat mértékre vonatkozó rendelkezésen túl marasztaló elsőfokú ítéleti rendelkezést a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette.

A II. rendű felperes fellebbezését alaptalannak, az alperes csatlakozó fellebbezését alaposnak találta.

A II. rendű felperes keresetlevelében a nem vagyoni kárigényét azzal indokolta, hogy a törvénytelen előzetes letartóztatás következtében a családi élete, egzisztenciája tönkrement, egészségi állapota jelentősen megromlott. A letartóztatása nyilvánosságra hozatala a televízióban a jó hírnevét sértette, a felmentő ítélet ellenére is „megbélyegzést” eredményezett. A fogvatartás nemcsak őt, hanem családtagjait is megviselte. Az addig főállású anyja felesége kénytelen volt egyedül megoldani a család eltartásának összes gondját, munkát kellett vállalnia. Az éppen beinduló bálásruha nagykereskedésük tönkrement, mert az importálást nem tudta végrehajtani. A letartóztatása óta elhelyezkedni, új egzisztenciát teremteni nem tudott. Felesége a gyermekeknek azt mondta, hogy külföldön dolgozik, és az iskolában az osztálytársaitól tudták meg, hogy börtönben ül. Volt olyan gyermeke, akit emiatt csúfoltak is. Korábban a szomszéd gyerekek

mindennaposak voltak náluk, a letartóztatását követően nem jártak át játszani, és az ő korábbi jó kapcsolata is a szomszédokkal a köszönésre redukálódott. Nyilvánvaló, hogy a gyerekeknek nem lehetett könnyű a letartóztatása tényével szembesülni. Nem vehetett részt a gyermekei ballagásán, a fia rossz társaságba keveredett, megismerkedett a droggal, a testvére politikai pályája megtört, az édesanyja egészségi állapota súlyosbodott. Példás apa és férj volt. Harmonikus családi életet, konszolidált egészséges szexuális életet élt a feleségével. A családtagjai elismerték és tisztelték. A fogvatartása és annak kísérő körülményei ezt a róla kialakult kedvező képet lerombolta. A barátai, ismerősei elfordultak tőle. Idegállapotára komoly megterhelést jelentett az öt évet meghaladó büntetőeljárás tudomásulvétele, a letartóztatás időtartamának és a büntetéssel fenyegetettségének bizonytalansága.

Az elsőfokú bíróság a II. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányok feltárása érdekében széles körű bizonyítási eljárást folytatott le, a felperes által felajánlott valamennyi bizonyítási lehetőséget kimerítette. A rendelkezésére állt peradatoknak a Pp. 206. §-a (1) bekezdésének megfelelő mérlegelése eredményeként megalapozott ítéleti tényállást állapított meg, és abból helytállóan következtetett a II. rendű felperes hivatkozásaiból a kártalanítást megalapozó bizonyított tényekre, az általa megállapított kártalanítás összege megfelel az arányosság és mértéktartás követelményének. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét is megfelelően teljesítette, ítéletének ténybeli és jogi indokai minden tekintetben helytállóak.

Az ítélet tábla mindenben osztotta az elsőfokú ítélet indokait és az alperesi fellebbezési ellenkérelemben előadottakat.

A fentebb írtakból is megállapíthatóan a II. rendű felperes a keresetében kifejezetten a családtagjait ért hátrányokra és nem ezekre a reá gyakorolt hatására hivatkozott az elsőfokú eljárásban. A családtagjait ért sérelmeknek a reá gyakorolt közvetett hatására hivatkozása a fellebbezésben olyan új tényállítás, amire a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése nem ad lehetőséget. Egyébként az elsőfokú bíróság a felperes személyes hátrányait a gyermekeivel való korlátozott kapcsolattartásban és az apai teendőitől megfosztásban értékelte, és ebben, valamint a fogvatartással köztudomásúan együtt járó hátrányokban benne foglaltatnak a fogvatartás körülményeinek elszenvedésén túl a szeretteinek hiánya, a miattuk megélt aggodalom, az ő hátrányai miatt saját fájdalom is. A II. rendű felperes a fellebbezésében sem nevezett meg a szűkebb családnak a családfő letartóztatásával általában együtt járó „kellemetlenséget” meghaladó hátrányt. Az ugyanis nincs okozati összefüggésben a II. rendű felperes fogvatartásával, hogy a gyermekei szülői felkészítése a II. rendű felperes előzetes letartóztatásával való szembesülésre és annak megélésére nem történt meg, a gyermekeit emiatt az osztálytársai, a szomszéd gyerekek és általában a környezet reagálása felkészületlenül érte. Nem bizonyított, hogy a fia kizárólagosan az előzetes letartóztatás miatt került rossz társaságba, az apai teendőkkel élés lehetőségének elmaradását pedig az elsőfokú bíróság értékelte. A gyermekeivel a szeretetteljes kapcsolata a tanúvallomások szerint pedig nem sérült. Köztudomású hátrány, hogy valamely hozzátartozó letartóztatása a szűkebb és tágabb családtagjait kellemetlenül érinti, és a felperes testvére sem számolt be a tanúvallomásában a saját személyére nézve ennél súlyosabb hátrányról. Nem bizonyított az sem, hogy az édesanyja fennálló betegsége a II. rendű felperes fogvatartása és nem a büntetőeljárás ténye miatt rosszabbodott volna. A

büntetőeljárás ténye, időtartama és az emiatti lelki és egzisztenciális bizonytalanság okozta hátrányokért pedig az alperesnek kártalanítási kötelezettsége nincs.

Helyes az elsőfokú bíróság megállapítása, hogy nem a fogvatartással, hanem magával a büntetőeljárással áll okozati összefüggésben, hogy a felesége a II. rendű felperes házasságon kívüli rendszeres szexuális kapcsolatáról értesült, és a felesége perbeli tanúvallomása szerint a kapcsolatuk kifejezetten a II. rendű felperes ezen magatartása miatt romlott meg.

Az állam nem tartozik helytállni a hírközléssel összefüggő sérelemért sem. A híradás tartalma egyébként sem bizonyított, így még az sem állapítható meg, hogy arra kizárólag csak a felperes előzetes letartóztatása, vagy a büntetőeljárás megindítása miatt, a felperesre vetülő gyanú miatt került-e sor.

Miként azt az elsőfokú ítélet indokolása helyesen tartalmazza, az államot kártalanítási kötelezettség csak és kizárólag a fogvatartással, a személyes szabadságnak a felmentő ítélet folytán utólagosan jogellenessé vált elvonásával okozati összefüggésben álló személyes hátrányok miatt terheli, és ezek sorába nem tartoznak a büntetőeljárás tényéből fakadó hátrányok.

Mindezekre, és az elsőfokú ítélet helyes indokaira figyelemmel az ítélet tábla az alperes marasztalása tőkeösszegének felemelésére indokot nem talált.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében megalapozottan sérelmezte a 2008. július 1. napjától 2008. december 31. napjáig esedékes, az elsőfokú bíróság által 10 %-os mértékben meghatározott késedelmi kamat mértéket. A 7/2008. (V. 26.) MNB rendelet a jegybanki alapkamat mértékét ugyanis 2008. május 27. napjától 8,5 %-ban határozta meg, ami 2008. október 22. napján változott csak meg. Így 2008. június 30-án, azaz a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat mértéke 8,5 % volt.

Az ítélet tábla a megítélt elsőfokú perköltség összegét illetően is osztotta az alperes fellebbezési ellenkérelmében írtakat. Az alperes a helytállási kötelezettségének jogalapját nem vitatta, az elsőfokú eljárás érdemben a kereset összecszerűségére folyt, az elsőfokú bíróság az összecszerűséget meghatározó, a felperest személyesen ért hátrányok feltárására folytatott le széles körű bizonyítási eljárást. Az összecszerűséget a bíróság ugyan mérlegeléssel határozza meg, a kereseti kérelem összecszerűsége azonban oly mértékben eltúlzott volt, ami az alperesnek a kizárólag csak a II. rendű felperessel szemben érvényesített perköltség-igénye elutasítását kizárja. Az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. §-ának (6) bekezdését alkalmazva a pertárgy-érték alapján felszámítható perköltségnél számottevően méltányosabb összegű perköltséget ítélt meg az alperes javára, melynek további mérséklésére az ítélet tábla indokot nem talált, a megítélt perköltség az alperes jogi képviseleti tevékenységével arányos.

Az ítélet tábla a kifejtett indokok szerint az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét - indokolásának csupán a fellebbezés szükségeltette kiegészítése mellett - a per fő tárgya

tekintetében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése és 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokai szerint helybenhagyta, és az elsőfokú bíróság ítéletét ugyanezen eljárási szabály alapján kizárólag csak a csatlakozó fellebbezés körében változtatta meg.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján fellebbezési eljárási költséget is tartozik az írásbeli ellenkérelemmel élt alperesnek megfizetni, melynek összegét az ítélet tábla a tárgyaláson kívüli elbírálásra figyelemmel az elsőfokú perköltség 50 %-ánál mérsékeltebb összegben határozta meg a rendelkező rész szerint a hivatkozott IM. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján.

A felperes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illeték és a csatlakozó fellebbezés illetéke az állam terhén marad.

D e b r e c e n, 2009. július hó 9.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő